

Standardi za Skrbništvo

Standardi Europske mreže za skrbništvo za provedbu skrbništva djeci bez pratnje i djeci odvojenoj od roditelja

1. Nediskriminacija:

Djeca imaju koristi od usluga skrbništva jednakih za sve unutar državnog teritorija, neovisno o mjestu prebivališta/boravišta, dobi ili njihovog imigracijskog statusa

2. Odgovornost:

Djeca mogu ovisiti o sustavu skrbništva koji ima jasnu osnovu, odgovorno vodstvo i praćenje te uspostavljene mehanizme odgovornosti

3. Nezavisnost i nepristranost:

Djeca mogu računati na nezavisnost i nepristranost svojih skrbnika kada odlučuju o njihovom najboljem interesu

4. Pristup usmjeren na dijete:

Dječja prava su poštovana, zaštićena i ispunjena

5. Participacija djece:

Poštuje se pravo djece da bude saslušano tako da ih se informira na način da mogu razumjeti opseg skrbničkog odnosa te dostupnih usluga i podrške, omogućuje im se da iznesu svoje mišljenje, podnesu žalbu te utječu, i daje se odgovarajuća važnost njihovom gledištu

6. Kvaliteta:

Djeca primaju podršku i pomoć kvalificiranih, kontinuirano obučavanih skrbnika koji imaju dobru podršku te dovoljno vremena da učinkovito odgovore na njihove potrebe

7. Suradnja i održivost:

Djeca se mogu osloniti na to da su sustavi skrbništva sastavni dio nacionalnog sustava zaštite djece, da su tim sustavima dodijeljeni dovoljni ljudski i financijski resursi, da su učinkovito nadzirani i da djeluju kao poveznica između djeteta i drugih agencija ili pojedinaca koji su odgovorni za poduzimanje radnji u njihovo ime

Upoznavanje sa Standardima

U rujnu 2019. EGN-u su predani rezultati projekta ProGuard vezanog za skrbništvo kojeg je sufinancirala EU. Jedan od isporučenih rezultata projekta je specifičan alat koji mogu koristiti nacionalni sustavi skrbništva kako bi procijenili što ispunjava njihov sustav u odnosu na zajedničke i transparentne Europske sustave skrbništva za djecu bez pratnje u migraciji.

ProGuard partneri uključivali su nekoliko EGN članova, sam EGN te druge regionalne sudionike (uključujući Komisiju, EU FRA i EUAA), koji su bili uključeni u ProGuard konzultacije o standardima i alatima. Standardi, koji su dio ovog alata, zatim su uključeni u EGN-ov plan rada 2020.-2021. i o njima se raspravljalo tijekom trećeg sastanka EGN mreže u rujnu 2021. Predloženo je da ovi Standardi trebaju služiti kao EGN-ovi Standardi kako bi podržali aktivnosti EGN-a.

EGN Standardi ističu ključna načela koja usmjeravaju pružanje usluge skrbništva djece bez pratnje u EU. Oni su ukorijenjeni u odredbe Povelje o temeljnim pravima Europske unije i Konvencije Ujedinjenih naroda o pravima djece. Glavni izvori su Priručnik "Skrbništvo nad djecom kojoj je uskraćena roditeljska skrb" kojeg su izradile Europska komisija i Agencija Europske unije za temeljna prava, kao i projekt ProGuard koji kojeg je financirala EU.

Standardi uzimaju u obzir postojanje različitih modela skrbništva djeci bez pratnje u državama članicama EU. To ovisi o tome kako su organizirani prijem i skrb za djecu bez pratnje i djecu odvojenu od roditelja, koje uloge koje imaju različiti uključeni akteri i koji broj djece bez pratnje obično dolazi u državu. Standardi Europske mreže za skrbništvo ne uspostavljaju isti model za pružanje skrbništva, već nude zajedničke principe koje svaki od različitih nacionalnih modela skrbništva, na svoje različite načine, mogu težiti primijeniti.

ProGuard

ProGuard je razvio pokazatelje (i potpokazatelje) koji omogućuju sustavima utvrđivanje mjere u kojoj ispunjavaju Standarde, kroz tri dimenzije -- regulatorno okruženje (zakon i politika) koje podupire sustav, način na koji se upravlja sustavom skrbništva i tipične prakse skrbnika. (Pogledajte dalje ProGuard PAS alat.)

EGN Standardi:

- Pomažu voditi EGN članove u jačanju skrbništva u svojoj zemlji
- Podržavaju razmjenu unutar EGN-a vezano za prakse skrbništva iz cijele Europe
- Informiraju o razvoju dobrih praksi i unaprjeđenju kapaciteta u EGN-u
- Podupiru doprinos EGN-a razvoju politika na europskoj razini

EGN može povremeno ažurirati Standarde kako bi se proširio raspon pokazatelja u skladu s razvojem zakona, politike i prakse. Na ovaj način Standardi predstavljaju središnji repozitorij znanja, iskustva i stručnosti u tom području. Oni su ključni praktični resurs za sve dionike koji rade na terenu.

Pojmovnik ključnih termina korištenih u Standardima

Djeca bez pratnje i djeca odvojena od roditelja:

Djeca mlađa od 18 godina koja dolaze na teritorij država članica bez pratnje odrasle osobe odgovorne za njih bilo po zakonu ili običajem dotične države članice, i za sve vrijeme dok nisu pod učinkovitom skrbi te osobe; uključuje i dijete koje je ostavljeno bez pratnje nakon što je ušlo na teritorij države članice.

Skrbništvo:

Mjera zaštite djeteta u svrhu očuvanja djetetova najboljeg interesa i opće dobrobiti i u tom smislu dopunjuje pravnu sposobnost djeteta, ako je ona ograničena zakonom. Skrbništvo osigurava zakonsko zastupanje djeteta u svim postupcima na isti način na koji roditelj zastupa svoje dijete (izvor Smjernice FRA, Opći komentar UN-ova Odbora za prava djeteta br. 6 i Smjernice UN-a za alternativnu skrb o djeci)

Skrbnik:

Skrbnik je neovisna osoba koja štiti djetetov najbolji interes i opću dobrobit te u tom smislu zamjenjuje pravnu sposobnost djeteta ako je ona ograničena zakonom. Skrbnik osigurava zakonsko zastupanje djeteta u svim postupcima na isti način na koji roditelj zastupa svoje dijete (izvor Smjernice FRA, Opći komentar UN-ova Odbora za prava djeteta br. 6 i Smjernice UN-a za alternativnu skrb o djeci). U nekim EU instrumentima i nacionalnim sustavima, koristi se termin zastupnik, posebice kada se govori o potpori djeci u upravnim ili sudskim postupcima.

U nekim zemljama, uloge zastupnika za slučajeve postupaka i osobe koja je zadužena za brigu i dobrobit djeteta su spojene, a ponekad su razdvojene. Ponekad jedne ili druge uloge – ili obje – nema u sustavu. Skrbnik se razlikuje od kvalificiranog odvjetnika ili drugog pravnog stručnjaka koji pruža pravnu pomoć, govori u ime djeteta i pravno ga zastupa u pisanim izjavama i osobno pred upravnim i sudskim tijelima u kaznenim, azilantskim ili drugim pravnim postupcima kako je predviđeno nacionalnim pravom.

Sustav upravljanja:

Sustav koji bi trebao postojati kako bi dodjeljivao i upravljao skrbnicima. Obuhvaća potpurnu i nadzornu funkciju tijela kojem je povjereno upravljanje skrbnicima te mrežu suradnje s drugim tijelima koju je potrebno uspostaviti. Takvo tijelo može biti agencija, zaklada, nevladina organizacija ili pravosudni sustav. U nekim zemljama sustav upravljanja može se sastojati od više različitih dijelova – primjerice tijela koje imenuje skrbnike, tijela koje regrutira i prati skrbnike te organizacije koja obučava i podupire skrbnike.

